

Sygn. akt **XXIII Ga 154/17**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Grzybczak-Stachyra (spr.)
Sędziowie:	SO Aneta Łazarska SO Maria Więckowska
Protokolant:	Prot. Sąd. Arkadiusz Bogusz

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej V. (...) w W.

przeciwko L. S. C. de S. y R. A. z siedzibą w M., Hiszpania

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 8 lipca 2016 r., sygn. akt IX GC 2148/16

I. oddala apelację;

II. zasądza od L. S. C. de S. y R. A. z siedzibą w M., Hiszpania na rzecz (...) spółki akcyjnej V. (...) w W. 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Maria Więckowska	SSO Agnieszka Grzybczak-Stachyra	SSO Aneta Łazarska
----------------------	----------------------------------	--------------------

Sygn. akt XXIII Ga 154/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 października 2014 roku powódka (...) spółka akcyjna V. (...) w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej L. S. C. de S. y R. A. z siedzibą w M. kwoty 1.488,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 lipca 2014 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na jego rzecz od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2016 roku Sąd na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie, a następnie podjął je z udziałem po stronie powodowej - (...) Spółka akcyjna V. (...) z siedzibą w W. jako następcy prawnego (...) Spółka akcyjna V. (...) z siedzibą w W..

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie Wydział IX Gospodarczy pod sygn. akt IX GC 2148/16 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 488,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 lipca 2014 r. do dnia zapłaty, kwotę 972,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 87,34 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W dniu 22 grudnia 2011 r. miała miejsce kolizja drogowa, na skutek której poszkodowany poniósł koszt naprawy samochodu w wysokości 11 624,62 zł brutto. Uszkodzony pojazd został odholowany z miejsca zdarzenia. Koszt tej usługi w grudniu 2011 r. na terenie P. wyniósł 196,80 zł brutto (tj. 160,00 zł netto). Uszkodzony pojazd był własnością (...) S.A. z siedzibą we W. i posiadał dobrowolne ubezpieczenie A. w B.. Ubezpieczyciel nie świadczył bezpośrednio usług w zakresie A., lecz zlecał je (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. W dniu 28 grudnia 2011 roku poszkodowany zawarł umowę najmu pojazdu

zastępczego, którego czynsz najmu wynosił 150,00 zł netto za jedną dobę. Natomiast całkowity koszt najmu pojazdu zastępczego wraz z opłatą za jego dostarczenie wyniósł 1 291,50 zł. Pojazd zastępczy został wynajęty przez poszkodowanego na okres 6 dni. Spółka (...) przeprowadziła postępowanie likwidacyjne i pokryła koszty usługi holowania uszkodzonego pojazdu oraz koszty najmu pojazdu zastępczego w łącznej kwocie 1 488,30 zł, która to suma została wypłacona na rzecz (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.. Sprawca szkody był ubezpieczony u pozwanego, wobec czego powód z tytułu regresu ubezpieczeniowego zwrócił się do pozwanego z roszczeniem zapłaty powyższej kwoty. Pozwany zakwestionował swoją odpowiedzialność i nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku zapłaty.

Dokonując oceny prawnej Sąd I instancji ustalił, że odpowiedzialność pozwanego za sprawcę zdarzenia drogowego wynika z art. 822 § 1 k.c. w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Jak wskazał Sąd Rejonowy, pozwany nie kwestionował okoliczności kolizji z dnia 22 grudnia 2011 r., swojej odpowiedzialności kontraktowej za sprawcę wypadku, jak również kosztów naprawy oraz holowania uszkodzonego pojazdu, a jedynie podnosił brak legitymacji czynnej powoda do dochodzenia roszczenia regresowego. Sąd I instancji podkreślił, że w sprawie bezsporne były okoliczności, że to powód naprawił szkodę doznaną przez poszkodowaną i pokrył koszty najmu pojazdu zastępczego oraz holowania uszkodzonego pojazdu. Według Sądu Rejonowego, w przedmiotowej sprawie należało uwzględnić roszczenie powoda w oparciu o art. 822 § 1 i § 4 k.c. w zw. z art. 436 k.c. w zw. z art. 509 § 1 k.c. oraz postanowienia § 26 OWU, które stanowią integralną część umowy ubezpieczenia Autocasco. Zgodnie z przytoczonymi przepisami, wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią oraz roszczenie ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi na towarzystwo z chwilą zajścia zdarzenia do wysokości kosztów poniesionych przez towarzystwo na wykonanie zobowiązania pod warunkiem spełnienia świadczenia przez towarzystwo. Sąd I instancji podkreślił, że powód wykazał, że poniósł koszty wynajęcia pojazdu zastępczego, a poszkodowany był uprawniony do skorzystania z takiego pojazdu, wobec czego zasadne było roszczenie powoda względem ubezpieczyciela sprawcy szkody, czyli pozwanego o zwrot poniesionych kosztów. Sąd Rejonowy przesądził o obowiązku zapłaty odsetek przez pozwanego od dnia wydania decyzji z dnia 29 lipca 2014 r. na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli

Komunikacyjnych. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 2 w zw. z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, zgodnie z wynikiem procesu, uznając powoda za wygrywającego sprawę w całości. Natomiast na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zasądził od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 87,34 zł tytułem zwrotu kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając przedmiotowemu rozstrzygnięciu na podstawie art. 368 § 1 pkt 2 k.p.c. mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 509 § 1 k.c. poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym powód był uprawniony do roszczenia regresowego względem pozwanego, podczas gdy przedmiotowy przepis nie powinien znaleźć w niniejszej sprawie zastosowania, a powód nie był uprawniony do wystąpienia z roszczeniem regresowym względem pozwanego,
- art. 828 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie podczas gdy przedmiotowy przepis powinien znaleźć zastosowanie, a jego prawidłowa interpretacja prowadzi do jednoznacznego stwierdzenia, że powód nie był uprawniony do wystąpienia z roszczeniem regresowym względem pozwanego,
- naruszenie art. 65 k.c. w zw. z art. 805 k.*b. w zw. z § 26 OWU Autocasco poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji niewłaściwe ustalenie jaki stosunek umowy łączył powoda z poszkodowanym, na czym polegał oraz błędne przyjęcie, że świadczenie powoda miało charakter odszkodowania.

W uzasadnieniu swojej apelacji podniósł, że Sąd Rejonowy błędnie powołał się na art. 509 § 1 k.c. Pozwany wskazuje, że powód dobrowolnie na podstawie ubezpieczenia Assistance zobowiązał się do obciążenia kosztami holowania uszkodzonego pojazdu oraz najmu pojazdu zastępczego. Według skarżącego bezzasadne jest powoływanie się przez Sąd na postanowienia § 26 OWU, stanowiącego integralną część umowy Autocasco. Skoro rozważania dotyczą dobrowolnego Autocasco, to nie sposób uzasadnić podstawy ich uwzględnienia przepisami Ogólnych Warunków Ubezpieczeń, przewidzianych dla innego rodzaju umowy ubezpieczenia, tj. A.. Według twierdzeń pozwanego, w niniejszej sprawie zastosowanie powinien znaleźć art. 828 § 1 k.c. na podstawie którego powództwo powinno zostać oddalone. W przedmiotowej sprawie poszkodowany nie poniósł kosztów holowania ani nie zostały zapłacone mu przez ubezpieczyciela. Usługa holowania została

wykonana w ramach ciężącego na powodzie zobowiązania względem ubezpieczającego do świadczenia pomocy w przypadkach określonych dobrowolnym ubezpieczeniem A.. Z uwagi na te okoliczności poszkodowany nie poniósł więc żadnego uszczerbku dla swojego majątku. Nie doszło zatem do przejścia na powoda prawa do wystąpienia z roszczeniem regresowym względem pozwanego wobec nie spełnienia jednej z głównych przesłanek, czyli powstania uszczerbku w majątku poszkodowanego i wypłaty na jego rzecz odszkodowania. Dalej pozwany podniósł, że nie sposób uznać, że koszty holowania pojazdu mieszczą się w pojęciu wypłaconego odszkodowania. Poszkodowany nie poniósł żadnych kosztów ani nie zostały mu zapłacone przez ubezpieczyciela. Powód w ramach zawartego ubezpieczenia AC zobowiązał się do zorganizowania na rzecz poszkodowanego usługi holowania i usługa ta została wykonana w ramach A.. Pozwany wskazał również, że zgodnie z art. 65 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają okoliczności, w których zostało złożone, zasady współzycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Na gruncie niniejszej sprawy, zgodnie z art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązał się spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku,

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Rejonowy i uznaje je za własne, natomiast zarzuty apelacji dotyczące błędnej oceny prawnej poprzez błędne zastosowanie art. 509 k.c. i niezastosowanie art. 828 k.c. są trafne, aczkolwiek prowadzą do odmiennych wniosków. Mimo bowiem niewłaściwej subsumcji, wyrok odpowiada prawu.

W niniejszej sprawie sporna była kwestia przysługiwania roszczenia regresowego ubezpieczycielowi poszkodowanego, który pokrył koszty najmu pojazdu zastępczego i holowania w ramach umowy ubezpieczenia assistance. Należy wskazać, że zagadnienie to zostało rozstrzygnięte w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2016 r., sygn. akt III CZP 74/16. Sąd Najwyższy przesądził jednoznacznie, że ubezpieczycielowi poszkodowanego w takiej sytuacji przysługuje roszczenie regresowe wobec ubezpieczyciela sprawcy szkody. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że umożliwienie poszkodowanemu w wypadku komunikacyjnym korzystania z samochodu zastępczego jest postacią wypłaty na jego rzecz odszkodowania i dla spełnienia przesłanki zapłacenia odszkodowania warunkującej powstanie na rzecz ubezpieczyciela roszczenia regresowego, o którym mowa w art. 828 k.c. bez znaczenia jest to w jaki sposób ubezpieczyciel dochodzący tego roszczenia spełnił świadczenie wobec poszkodowanego. Jak podkreślił Sąd Najwyższy, mało istotne jest czy ubezpieczyciel dostarczył bezpośrednio czy za pośrednictwem innego

podmiotu taki samochód czy też wypłacił w pieniądzu odszkodowanie pokrywające koszty poniesione przez poszkodowanego na wynajęcie takiego samochodu. Zdaniem Sądu Najwyższego, zawarcie umowy z osobą trzecią mającą bezpośrednio spełniać takie świadczenie na rzecz poszkodowanego to sprawa wewnętrzna ubezpieczyciela. Sąd Najwyższy podkreślił, że w prawie cywilnym przewidziane jest nie tylko odszkodowanie w pieniądzu ale przede wszystkim w naturze. Dlatego jeżeli ubezpieczyciel poszkodowanego w ramach assistance spełnia świadczenie w naturze i tym samym umożliwia poszkodowanemu korzystanie z pojazdu zastępczego bądź zapewnia usługę holowania to nie jest istotne, że poszkodowany bezpośrednio nie jest zobowiązany do zapłacenia tych kosztów albowiem na skutek realizacji zobowiązania przez ubezpieczyciela dochodzi do spełnienia świadczenia o jakim mowa w art. 828 § 1 k.c.

Sąd II instancji rozpoznający apelację w pełni podziela stanowisko zawarte w powołanej uchwale. Znajduje ona zastosowanie w niniejszej sprawie, gdyż ubezpieczyciel poszkodowanego również spełnił świadczenie „w naturze” zapewniając poszkodowanemu ubezpieczonemu w ramach assistance możliwość skorzystania z usługi holowania i pojazdu zastępczego. Powód za te usługi zapłacił podmiotowi zewnętrznemu spełniając tym samym obowiązek wynikający z łączącej go z poszkodowanym umowy. Mimo, że nie świadczył poszkodowanemu w pieniądzu, równowartość świadczenia w naturze jest roszczeniem, którego może dochodzić na podstawie art. 828 k.c, gdyż dokonując świadczenia poprzez subrogację ustawową (cessio legis) wszedł w sytuację prawną poszkodowanego. Wbrew zarzutom apelacji, powód ma zatem legitymację czynną do dochodzenia roszczenia regresowego od pozwanego ubezpieczyciela sprawcy szkody.

Przy takiej ocenie prawnej zgodzić się należy z zarzutem apelacji, że Sąd I instancji bezzasadnie poszukiwał rozwiązania prawnego zaistniałej sytuacji stosując przepis art. 509 k.c. Przepis ten dotyczy cesji wierzytelności w drodze czynności prawnej, natomiast w przedmiotowej sprawie powód nabył roszczenie poprzez dokonanie świadczenia, w drodze działania ustawy. Sąd Rejonowy bezzasadnie doszukiwał się umownego przelewu wierzytelności i błędnie powołał się na postanowienia ogólne umowy ubezpieczenia łączącej powoda z poszkodowanym. Tym niemniej, w oparciu o te błędne założenia Sąd I instancji doszedł do trafnych wniosków, że powodowi przysługuje skuteczne roszczenie w stosunku do pozwanego ubezpieczyciela sprawcy szkody. Do tej samej konkluzji prowadzi bowiem prawidłowe zastosowanie w sprawie przepisu art. 828 k.c. Pozwany zatem trąmie wywodzi w apelacji, że w sprawie powinien mieć zastosowanie przepis art. 828 k.c, ale błędne wyprowadza z tego wnioski dowodząc, że zastosowanie w sprawie tego przepisu powinno

prowadzić do oddalenia żądania pozwu. Jak wynika z cytowanej uchwały, spełnienie świadczenia w ramach assistance spełnia przesłanki do przyjęcia ustawowej subrogacji uprawniającej ubezpieczyciela do wystąpienia z zadaniem regresowym przeciwko ubezpieczycielowi sprawcy szkody na podstawie art. 828 k.c.

Bezasadny okazał się podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 65 k.c. w zw. z art. 805 k.c. przez ich niezastosowanie i niewłaściwe ustalenie jaki stosunek umowny łączył powoda z poszkodowanym. Sąd I instancji trafnie ustalił, że powoda z poszkodowanym łączyła umowa ubezpieczenia autocasco, w ramach której powód zagwarantował ubezpieczonemu świadczenie pomocy poprzez ochronę (usługę) assistance. Jeśli zatem Sąd prawidłowo zakwalifikował stosunek prawny łączący powoda z poszkodowanym jako umowę ubezpieczenia autocasco i w jej ramach assistance, to w przypadku spełnienia świadczenia umożliwiającego poszkodowanemu korzystanie z pojazdu, zwrot wartości świadczenia spełnionego przez ubezpieczyciela poszkodowanego może być dochodzony w drodze regresu w stosunku do ubezpieczyciela sprawcy szkody.

Z tych wszystkich względów apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie i na podstawie art. 385 k.p.c. została oddalona.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. zasądając koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym ustalone w oparciu o § 2 pkt. 2 w zw. z §10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (DZ. U. z 2015 r. poz. 1804).